

Bezpečná komunikace

Publikováno: 28. 11. 2017

CDV

Bezpečnost (bezpečná komunikace)

Obecně se jedná o stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby pro referenční objekt a jeho zájmy. *Referenční objekt bezpečnosti je takový, který vnímá určitou hrozbu, jako hrozbu jeho samotného přežití.* Představuje jednu z vlastností dopravního systému. Může se jednat o bezpečnost celého systému na národní/regionální úrovni, nebo se může jednat o bezpečnost konkrétního úseku silnice, určité kategorie účastníků silničního provozu.

V závislosti na úhlu pohledu může mít koncept bezpečnosti různé výklady:

- Dopravní systém bez nehod (nebo zranění),
- absence rizika a nebezpečí, nebo takových faktorů, které způsobují či mohou způsobit škodu,
- postoj pracovníků k nebezpečnému jednání a podmínkám (bezpečnostní kultura),
- hodnota přijatelné úrovně rizika,
- proces identifikace rizik a management rizika,
- regulace ztrát z nehodovosti.

Odpouštějící pozemní komunikace mají za cíl minimalizovat následky případných dopravních nehod, zejména typu vyjetí vozidla mimo těleso komunikace. Jejich prioritou je snižovat následky nehod vzniklých chybováním řidičů, selháním vozidla nebo nevyhovujícím stavem vozovky.

Samovysvětlující pozemní komunikace je založena na myšlence důležitosti vlivu uspořádání komunikace na volbu rychlosti a chování účastníka provozu.

Dopravní konflikt představuje pozorovatelnou negativní situaci provozu na PK. Nehodu lze chápat jako konflikt s následkem na vozidle nebo na zdraví člověka.

Nástroje bezpečné infrastruktury

Během přípravy, výstavby a údržby pozemní komunikace se nabízí řada nástrojů, jejichž aplikace snižuje riziko vzniku dopravních nehod (popř. zmírňuje jejich následky) souvisejících s utvářením pozemní komunikace.

Proaktivní nástroje odhalují faktory související se vznikem nehod před tím, než se na pozemní komunikaci nehody objeví a navrhuje nápravná opatření k zabránění vzniku nehod (tzn. prevence vzniku dopravních nehod) nebo snížení jejich následků.

Reaktivní nástroje odhalují faktory související se vznikem nehod, které se na pozemní komunikaci již staly, pomocí jejich analýzy. Náprava stávajícího stavu je následně provedena návrhem vhodného nápravného opatření.

Hodnocení dopadů na bezpečnost silničního provozu u vyhledávacích studií představuje analýzu dopadů nové silniční infrastruktury nebo významných změn ve stávající síti na bezpečnost silničního provozu. Provádí se ve fázi plánování před schválením samotného projektu a je rozhodující při volbě vhodné alternativy navrhovaného řešení. Jedním z prvků hodnocení je také porovnání poměru nákladů a přínosů dané stavby.

Audit bezpečnosti pozemních komunikací je systematická procedura, která vnáší do procesu dopravního plánování a projektování nejnovější znalosti o bezpečném utváření pozemních komunikací za účelem prevence vzniku dopravních nehod. Je to formální prověrka dopravních projektů, v jejímž rámci nezávislý a kvalifikovaný auditor vypracovává zprávu o bezpečnostních rizicích hodnoceného projektu a předkládá návrhy na jejich odstranění.

Bezpečnostní inspekci se rozumí posouzení dopadů stavebních, technických a provozních vlastností komunikace na bezpečnost silničního provozu při jejím užívání a vyhodnocení rizik, která plynou z vlastností komunikace pro účastníky silničního provozu.

Prohlídky pozemních komunikací se zaměřují na posouzení dopadů zejména stavebních, technických a provozních vlastností pozemní komunikace na bezpečnost pozemní komunikace.

Speciální bezpečnostní inspekce se zaměřuje na specifické či jednorázové záležitosti (tunel, stromořadí, konkrétní úsek komunikace, lokalita). Nemusí být prováděna periodicky.

Riziková lokalita je místo/úsek na pozemní komunikaci, kde je vyšší pravděpodobnost vzniku dopravních nehod (které se ale zatím nemusely stát).

Nehodová lokalita je místo nebo úsek pozemní komunikace splňující kritéria nehodové lokality (koncentrace nehod se stejnou příčinou za určité časové období).

Kritická lokalita představuje místo na pozemní komunikaci, kde jsou z pohledu bezpečnosti riziková a nehodová místa.

Jak na to pohlíží zákon?

„Pozemní komunikace je dopravní cesta určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci, včetně pevných zařízení nutných pro zajištění tohoto užití a jeho bezpečnosti.“

§ 2, odstavec 1) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích

U komunikací zařazených do sítě transevropské silniční sítě je povinnost zajistit jejich posouzení z pohledu bezpečnosti silničního provozu.

K tomu jsou určeny nástroje, popsané ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/96/ES o řízení bezpečnosti silniční infrastruktury ze dne 19. listopadu 2008 a její transpozicí do právního řádu České republiky v roce 2011.

Směrnice vymezuje pravidla jejich provádění pouze na transevropské silniční síti TEN-T. Jejich principy lze však aplikovat i na ostatní komunikace.

Bezpečnost je ovlivňována managementem bezpečnosti silničního provozu - od aktivit ministerstva dopravy, BESIP, podoby zákonů, činnosti policie, stavu technických předpisů, kvality dopravní výchovy, kvality silnic, celkové bezpečnostní kultury atd.

Nástroje bezpečné infrastruktury umožňují snížení rizika vzniku dopravních nehod (popř. zmírňuje jejich následky) souvisejících s utvářením pozemní komunikace.